

BEVEZETŐ

Az oktatás intézményeiben nagyon sok ember nagyon sok időt tölt egymás társaságában. Az ilyen helyzetekben természetes, hogy konfliktusok alakulnak ki. Ezek igen nagy többségét az érintettek gyorsan, jogszerűen feloldják. Ugyanakkor egyre többen érzékelik, hogy a konfliktusoknak lehet jogi vetülete is, azaz a válaszokat a jog szabályaiban kell keresni. Ez gyakran nem is olyan egyszerű! A helyi és a központi szabályok néha terjengősek, bonyolultak, gyakran változnak és nehezen hozzáférhetőek. Egy kérdés megválaszolásához nem is mindig elegendő csak az oktatási szabályokat ismerni, az iskola, az egyetem viszonyai számos más jogterületre is kiterjednek.

Egyre gyakoribb, hogy tájékoztatást kérnek tőlünk helyzetük jobb megértéséhez. Még nem kérnek vizsgálatot, még nem tudják, sérültek-e a jogaik, előbb tisztán szeretnének látni. Az oktatási szereplők felelős döntést akarnak hozni, és ehhez információra van szükségük. Tudni szeretnék, lehet-e bántalmazni a tanulót az iskolában. Vajon kitehetők-e az iskola honlapjára a tornaórán készített fényképek? Szabadon gyülekeznek-e a tanulók, ha az iskola szervezi a tüntetést? Nyomozat-e a pedagógus, ha lopás történt az iskolában? Az óvónő köteles-e külön gondot fordítani a cukorbeteg óvodásra? Kérhet-e fénymásolatot a hallgató a dolgozatáról? Betegség miatt magántanuló diák esetében köteles-e az iskola segíteni a vizsgákra való felkészülésben? Kell-e fizetni az erdei iskoláért? Államilag finanszírozott hallgatótól kérhető-e bármilyen jogcímen díj? A diszlexiás hallgatónak kell-e nyelvvizsgát tennie a diploma megszerzéséhez?

Egyre többen gondolják úgy, hogy a jog szabályai szolgálhatnak olyan zsinórmértékül, amely mindenki számára egyformán kötelező, és vita esetén nem az ízlés, az erkölcs, a hatalmi helyzet, a származás, a társadalmi státusz dönti el, kinek van igaza. Az információ birtokában dönthetik el, kérnek-e segítséget jogaik megvédéséhez. Ehhez kétségtelenül szükséges egyfajta civil kurázi, ami nélkül nincs hatékony jogvédelem. Aki nem ismeri a rá vonatkozó szabályokat, vagy ismeri ugyan, de nem mer fellépni a jogsértéssel szemben, veszíteni fog! Beszámolónk közzétételének egyik legfőbb célja, hogy a benne foglalt esetek megismertetésével kevesebben legyenek a vesztesek.

A jogszerű megoldással ugyanis mindenki nyer!

2006. március 15.

Aáry-Tamás Lajos

AZ OKTATÁSI JOGOK BIZTOSÁNAK BESZÁMOLÓJA 2005. ÉVI TEVÉKENYSÉGÉRŐL

Az Oktatási Jogok Miniszteri Biztosa Hivatalának feladatairól és működésének szabályairól szóló 40/1999. (X. 8.) OM rendelet (a továbbiakban: Ojbr.) előírja számunkra azt a kötelezettséget, hogy tevékenységünkről évente beszámoljunk az oktatási miniszternek. Fontosnak tartjuk, hogy e beszámoló közzététele által a nyilvánosságot is tájékoztassuk működésünkről. Hivatalunk 1999. december 1-jén kezdte meg működését, hatodik beszámolónk a 2005. január 1-jétől 2005. december 31-éig terjedő időszakban végzett tevékenységünket mutatja be.